بسم الله الرحمن الرحیم

"نقشه راه توسعه نقش‌های تخصصی پرستاران در نظام مراقبت سلامت ایران"

تهیه و تدوین:

دبیرخانه کارگروه توسعه علوم پرستاری

شهریور ماه 1397

"نقشه راه توسعه نقش‌های تخصصی پرستاران در نظام مراقبت سلامت ایران"

مفاهیم و الگوهای توسعه نقش پرستاران

(توسعه نقش های تخصصی پرستاران بر اساس الگوی ICN ،EMRO)

تهیه و تدوین:
دکتر علیرضا ایرج پور
دکتر پروانه خراسانی
دکتر عاطفه افشاری

دبیرخانه کارگروه توسعه علوم پرستاری

شهریور 1397

۱. مقدمه

- در پاسخ به تغییر روند بیماری ها ، افزایش بار بیماری های مزمن، گسترش فن آوری نوین تشخیصی، مراقبتی و درمانی و گسترش نقش پرستاران در ارائه خدمات تخصصی از اواسط دهه ۱۹۶۰، توسعه نقش در قالب ایجاد رده های تخصصی پرستاری در برخی کشورها آغاز شده است. هم اکنون پرستاران در اکثر نقاط جهان با دستیابی به سطوح بالاتر آموزش و تحصیلات تکمیلی، مسئولیت حرفه ای بیشتری برای پاسخگویی به نیاز جامعه، تضمین کیفیت خدمات پرستاری و استانداردهای مراقبتی بر عهده گرفته اند.

- ایفای این نقش ارزشمند در گرو به روز بودن دانش و مهارت پرستاران بوده و این دانش و مهارت اساسا از طریق تخصصی شدن در دوره‌های تحصیلات تکمیلی یا دوره‌های کوتاه مدت حرفه‌ای پوشش داده می‌شود.

- علیرغم پیشرفت های زیادی که عموما در این حوزه در کشورهای توسعه یافته صورت گرفته است، فرآیند تخصصی شدن پرستاری در ایران بطور جدی مورد توجه قرار نگرفته و مفهوم نسبتا جدیدی در نظام سلامت کشور محسوب می شود. تفاوت بسترهای فرهنگی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و بهداشتی ایران با کشورهای پیشرو در این زمینه، لزوم شناسایی ابعاد مختلف توسعه نقش تخصصی پرستاران را اجتناب ناپذیر می کند. هدف پروژه ی حاضر «ترسیم نقشه راه توسعه نقش های تخصصی پرستاران متناسب با مقتضیات فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و همچنین بهره برداری از خدمات تخصصی این پرستاران در نظام سلامت کشور جمهوری اسلامی ایران» است.

۱. مقدمه ...

- طبق تعریف ICNپرستار متخصص ، پرستاری است با تحصیلات تکمیلی و مهارت های پیشرفته که در شاخه ای خاص از حوزه پرستاری دارای اختیارات و عملکرد تخصصی است. این عملکردها شامل عملکردهای بالینی، آموزشی، مدیریتی، پژوهشی و مشاوره ای است. بر اساس نیاز جوامع، رده های تخصصی پرستاری عناوین مختلفی را به خود اختصاص داده است که از رایجترین آنها عبارتند از پرستار درمانگر ، پرستار متخصص بالین ، پرستار مشاور ، پرستار هوشبری و ... . دوره های کارشناسی ارشد مراقبتهای ویژه، مراقبتهای ویژه نوزادان و ... در کشور ما از مصادیق تخصص پرستاری محسوب می شود.

- اهم صلاحیت ها ی پرستار متخصص شامل سطوح شناختی (آگاهی، درک عمیق، قضاوت)، مهارتی(مهارتهای شناختی، تکنیکی، روانی-حرکتی و بین فردی) و خصوصیات و نگرش های شخصی در عملکردهای مختلف (بالینی، آموزشی، مدیریتی، پژوهشی و مشاوره ای و ...) معرفی شده است.

۱. مقدمه ...

- استانداردهای آموزشی لازم برای پرستار متخصص در اکثر کشورهای پیشرفته عبارت است از: ورود با مدرک کارشناسی و بالاتر، سابقه کار بالینی، الزام گذراندن دوره های معتبر برای کسب گواهی مهارتهای اختصاصی. تمدید گواهی اشتغال به کار تخصصی مشروط به گذراندن آموزش های مداوم ،تایید ارائه خدمات ایمن و آزمون در حیطه تخصصی مربوطه است.

- دامنه و حوزه کاری پرستاران متخصص بر اساس نیاز سیستم سلامت در سطوح پیشگیری اولیه، ثانویه و ثالث، با افراد، خانواده ها، گروه های مختلف سنی و جنسی و جوامع بزرگتر باشد. سطح اختیارات و استقلال پرستاران متخصص(طرح مراقبتی و درمانهای خاص، تاسیس کلینیک یا دفاتر مشاوره و خدمات تخصصی، تجویز دارو و ...) بسته به نوع رده تخصصی و قوانین و سیاست گذاری های هر کشور متفاوت است.

۲. راهنمای منطقه ای(EMRO) توسعه عملکرد تخصصی پرستاری در مدیترانه شرقی

شورای نظارتی منطقه مدیترانه شرقی برای پرستاری (RAP)

تعریف پرستار متخصص

پرستار متخصص دارای مجوز رسمی به عنوان یک پرستار عمومی است و با موفقیت برنامه آموزشی که مطابق استاندارد پیشنهادی برای عملکرد پرستاری متخصص است را به اتمام رسانده و دارای اختیارات و عملکرد تخصصی در شاخه ای خاص از حوزه پرستاری است.

۷ معیار جهت تعیین تخصص پرستاری :

* تخصص ملی و در سطح جغرافیایی مربوطه است.
* هم تقاضا و هم نیاز به خدمات تخصصی وجود دارد (برای رفع نیازهای سلامت دارای اولویت ملی و منطقه ای).
* تخصص های پرستاری، اهداف، عملکردها، استانداردهای حرفه ای و اخلاقی پرستاری را پوشش می دهد.
* ورود به عملکرد تخصصی از طریق تکمیل موفق یک برنامه دانشگاهی برای آمادگی کار در یک رشته تخصصی است.
* هر تخصص دارای حوزه های متمایز و تعریف شده از دانش است که کاربرد عملکرد صلاحیت محور اختصاصی در حوزه تخصصی خاص را پایه ریزی می کند. هم دانش و هم شایستگی بطور مداوم در حال توسعه و اصلاح می باشند.
* ایجاد تخصص، مکانیسمی برای حفظ و ارتقاء مهارت از طریق ترکیب تجارب یادگیری رسمی و غیر رسمی است.
* این تخصص به طور رسمی توسط نظام سلامت شناخته شده و پشتیبانی می شود.

در این راهنما سه سطح توسعه نقش تخصصی پرستاری بصورت سلسله مراتبی معرفی شده است. جزئیات سطوح تخصصی (اسلاید بعد) ذکر شده است.

۲. راهنمای منطقه ای(EMRO) توسعه عملکرد تخصصی پرستاری در مدیترانه شرقی ...

شورای نظارتی منطقه مدیترانه شرقی برای پرستاری (RAP)

Model for role development

Each level has own specific scope of practice.

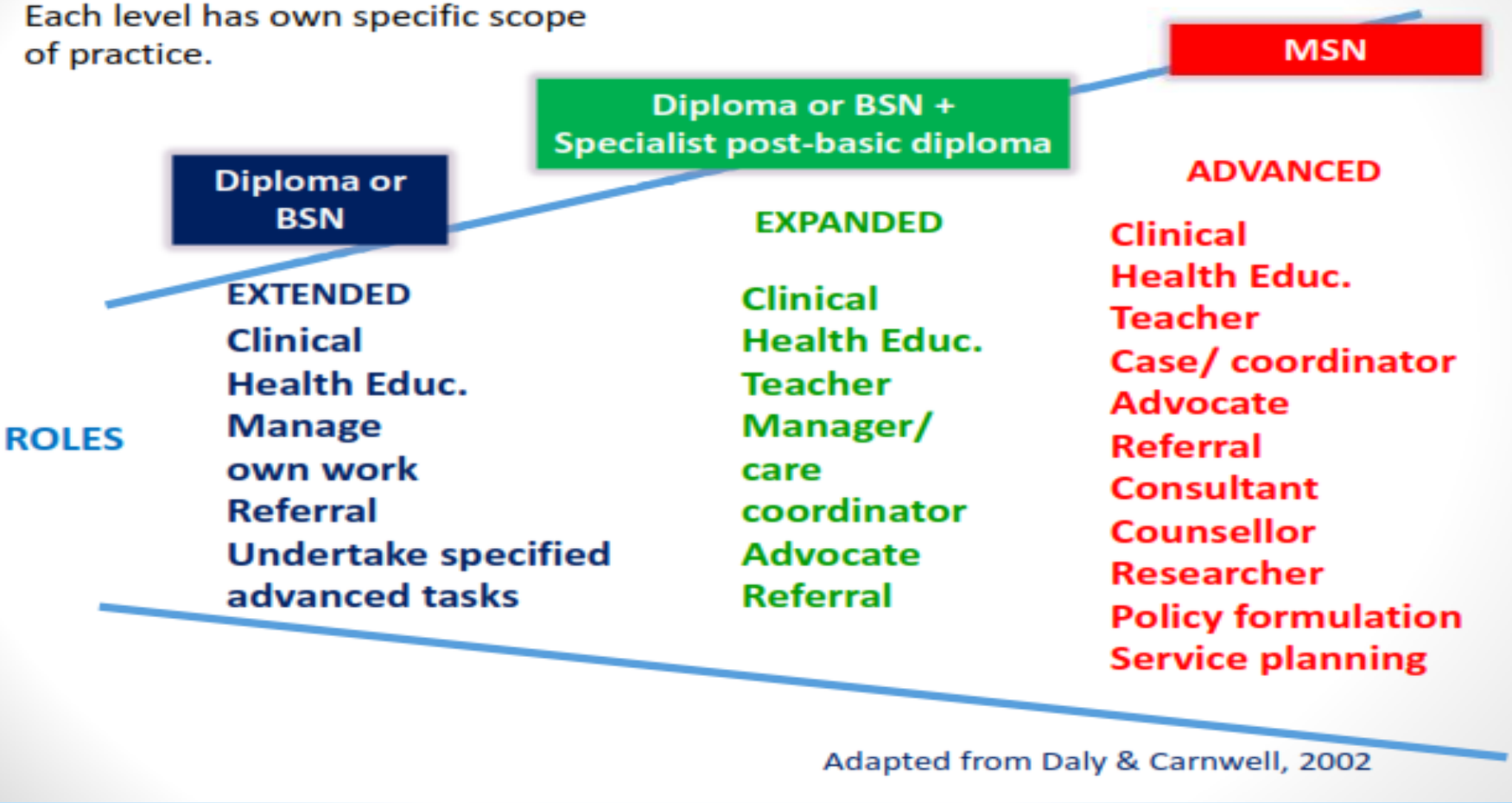

Adapted from Daly & Carnwell, 2002

۲. راهنمای منطقه ای(EMRO) توسعه عملکرد تخصصی پرستاری در مدیترانه شرقی ...

شورای نظارتی منطقه مدیترانه شرقی برای پرستاری (RAP)

Model for role development

Each level has own specific scope of practice.

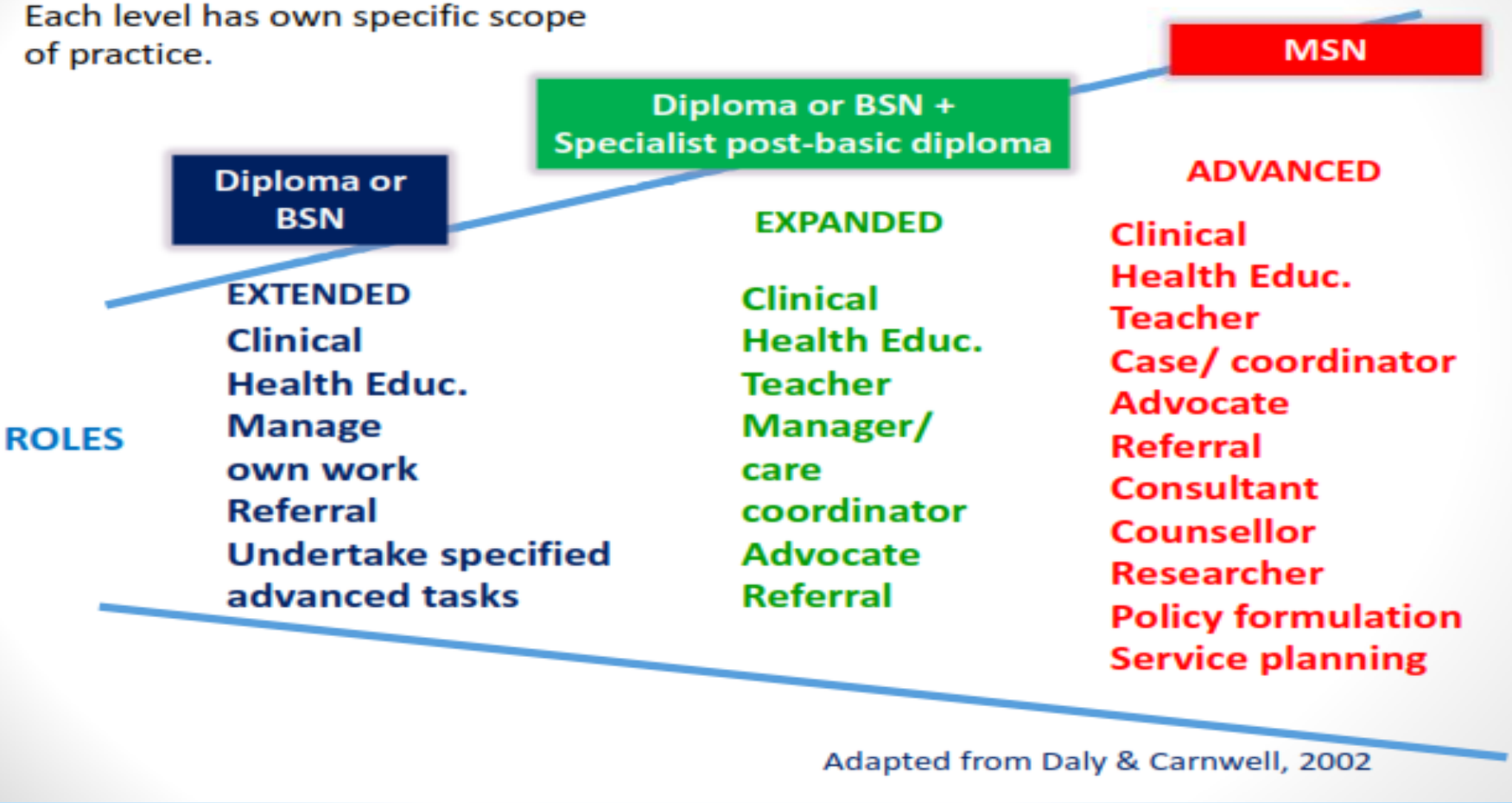

Adapted from Daly & Carnwell, 2002

۲. راهنمای منطقه ای(EMRO) توسعه عملکرد تخصصی پرستاری در مدیترانه شرقی ...

شورای نظارتی منطقه مدیترانه شرقی برای پرستاری (RAP)

Continuum of the Levels of Nursing Specialist Practice adopted by the Ninth meeting of the Regional Advisory Panel on Nursing in the Eastern Mediterranean Region.

(Adapted from Daly W.M. & Carnwell R,2003).

۲. راهنمای منطقه ای(EMRO) توسعه عملکرد تخصصی پرستاری در مدیترانه شرقی ...

شورای نظارتی منطقه مدیترانه شرقی برای پرستاری (RAP)

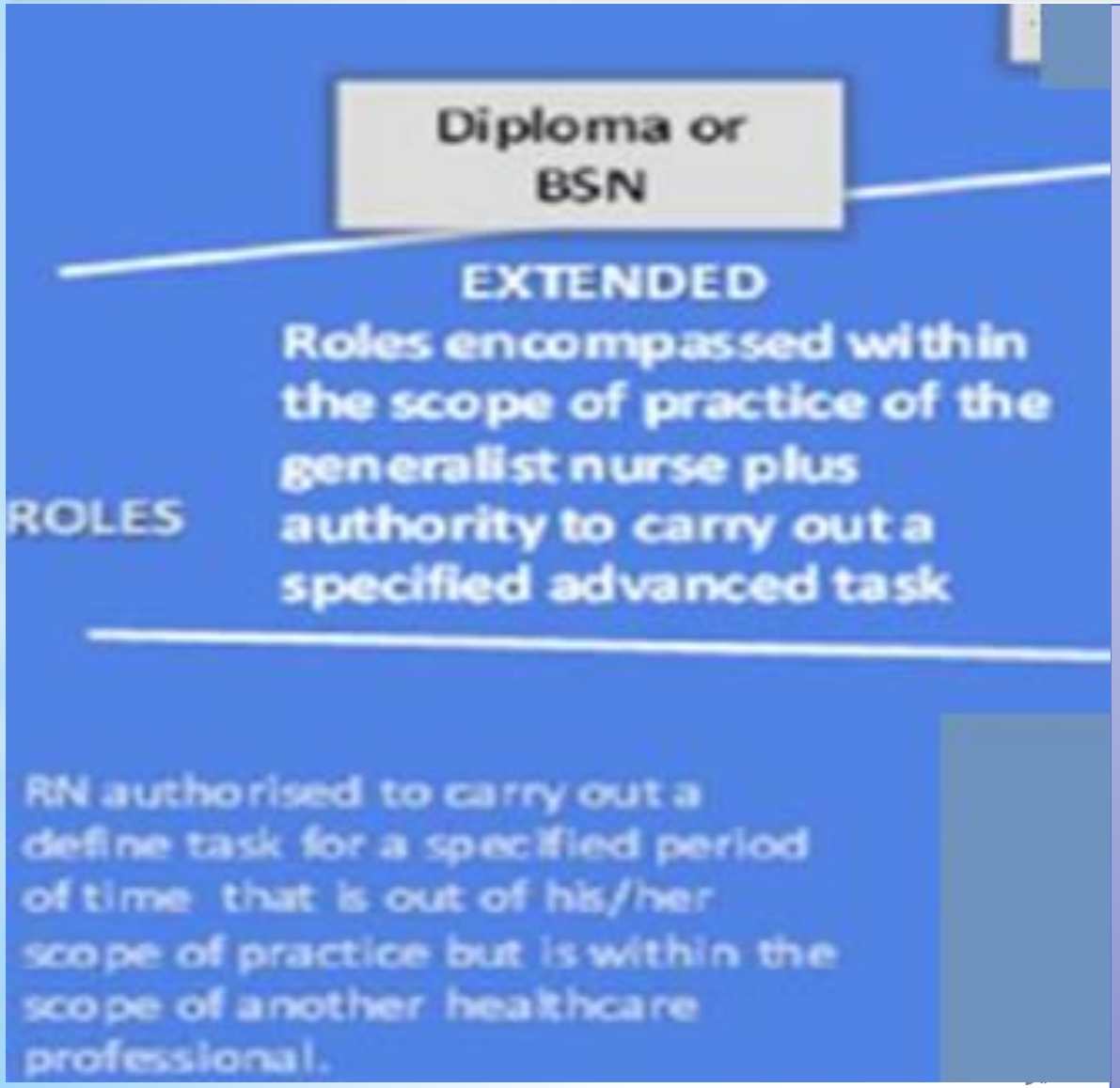

* Generalist nurse + authority of specified advanced tasks

* A define task for a specified period of time that is out of his or her scope of practice

۲. راهنمای منطقه ای(EMRO) توسعه عملکرد تخصصی پرستاری در مدیترانه شرقی ...

شورای نظارتی منطقه مدیترانه شرقی برای پرستاری (RAP)

* Roles encompassed within the scope
* RN whit additional knowledge, competencies and practice acquired through formal education for specialty role
* Wide Range of Responsibility, accountability, and autonomy for broader aspects of specialized

۲. راهنمای منطقه ای(EMRO) توسعه عملکرد تخصصی پرستاری در مدیترانه شرقی ...

شورای نظارتی منطقه مدیترانه شرقی برای پرستاری (RAP)

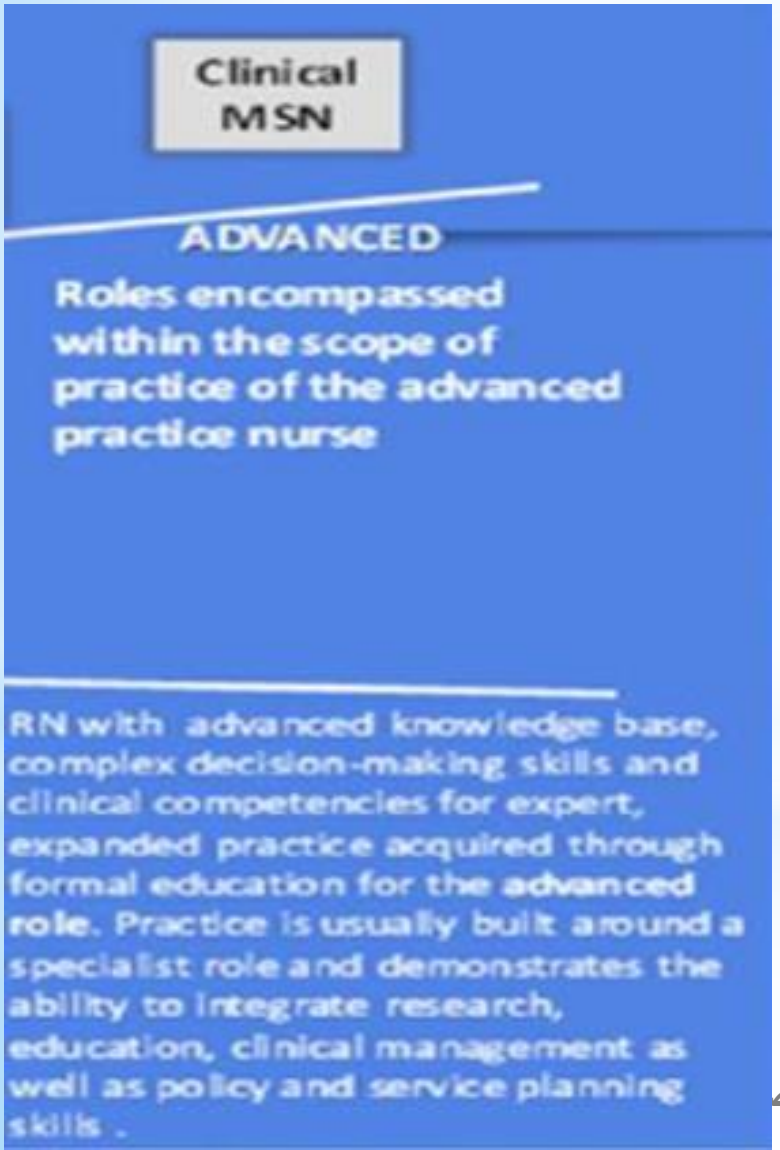

* RN with advanced knowledge Decision making skills & Clinical competencies expert expanded practice

* Formal education for Advanced roles
* Specialist role &
* ability to integrate research, education, clinical management as well as policy & service planning skills.

۲. راهنمای منطقه ای(EMRO) توسعه عملکرد تخصصی پرستاری در مدیترانه شرقی ...

سطح تخصصی سازی	توصیف سطح	عنوان	سطح آموزش	مقررات
Role Extension	یک پرستار عمومی که مجاز است وظایف تعریف شده ای را برای یک دوره مشخص زمانی انجام دهد. این کار خارج از حوزه عملکرد خود است، اما در حوزه حرفه ای مراقبتی دیگری است. تفویض اختیار ممکن است بین حرفه ای باشد (مثل تفویض اختیار پزشک به پرستار) و یا در درون حرفه (مثل تفویض اختیار پرستار حرفه ای به پرستار تکنیکی)	(Registered Nurse) پرستار رجیستر	مشابه آنچه برای ورود به حوزه عمل به عنوان یک پرستار عمومی لازم است: دیپلم یا کارشناس پرستاری با آموزش داخلی مبتنی بر شایستگی در وظایف پیشرفته.	اختیار (مجوز): مجوز انجام کار در یک زمان محدود و بستر خاص (مثلا بر اساس حوزه و بخش خاص، نوع بیمار). مجوز توسط موسسه استخدامی (که رویه هایی مطابق با سیاست ها و دستورالعمل های صادر شده توسط یک سازمان رسمی را بکار می گیرد) اعطا می شود. این ممکن است آژانس مسئول قانونگذاری حرفه های سلامتی باشد و یا در غیاب آن وزارت بهداشت باشد.
Role Expansion	یک پرستار عمومی که دانش ، شایستگی ها، و زمینه های عملکرد اضافی را از طریق آموزش رسمی برای نقش تخصص به دست آورد. نسبت به عملکرد در نقش پرستار عمومی، دامنه گسترده تری از پاسخگویی، مسئولیت پذیری، و استقلال، برای جنبه های گسترده تر مدیریت مراقبت های تخصصی در این سطح از عملکرد تخصصی دارد.	Registered Nurse Specialist پرستار عمومی تخصصی (با حوزه تخصصی مشخص شده) Registered (مثل Paediatric Nurse Specialist)	دیپلم یا کارشناسی پرستاری با دانشنامه در یک زمینه تخصصی	مدارک و صلاحیت متخصص حرفه ای از طریق مسئولین نظارتی مربوطه به رسمیت شناخته می شود. در برخی قوانین مسئولان نظارتی ممکن است مدرک تخصصی را بعنوان دوره ثبت شده مکمل برای پرستار عمومی ثبت کنند. و در برخی موارد ممکن است بعنوان مدرک جداگانه ای برای تخصص های پرستاری ثبت کنند. شرایط لازم برای صلاحیت رجیستری و ثبت اولیه شامل گواهی تکمیل یک برنامه آموزشی تخصصی معتبر در یک موسسه معتبر می باشد. شرایط لازم برای تمدید صلاحیت رجیستری و یا ثبت نام شامل حداقل گواهی عملکرد اخیر در حیطه تخصصی و توسعه حرفه ای مداوم (CPD) است. فراوانی تمدید، تعداد ساعت کار مورد نیاز و نوع و میزان توسعه حرفه ای مداوم بر اساس کشور متفاوت است.
Advanced Ro development	یک پرستار عمومی رجیستر که از طریق آموزش رسمی به پایه دانش پیشرفته، صلاحیتهای بالینی پیچیده و مهارت های تصمیم گیری، برای عملکرد تخصصی و توسعه یافته دست یافته است. عملکرد فرد حول نقش تخصصی شکل می گیرد. در این سطح توانایی تحقیقات جامع، آموزش، مدیریت بالینی	Registered Advanced Practice Nurse پرستار عملکرد پیشرفته (با حوزه تخصصی	درجه کارشناسی ارشد بالینی در حیطه تخصصی	ثبت و مجوز: صلاحیت حرفه ای ثبت شده و مجوز عملکرد در نقش پیشرفته که توسط سازمان مربوطه مقررات پرستاری صادر شده است، مورد نیاز است. شرایط لازم برای ثبت آغازین صلاحیت و مجوز اولیه مربوطه شامل گواهی گذراندن برنامه تخصصی تائید شده در یک موسسه معتبر است. ممکن است آزمون برای کسب گواهی لازم باشد. شرایط

۲. راهنمای منطقه ای(EMRO) توسعه عملکرد تخصصی پرستاری در مدیترانه شرقی ...

سطح تخصصی سازی	توصیف سطح	عنوان	سطح آموزش	مقررات
Role Extension	یک پرستار عمومی که مجاز است وظایف تعریف شده ای را برای یک دوره مشخص زمانی انجام دهد. این کار خارج از حوزه عملکرد خود است، اما در حوزه حرفه ای مراقبتی دیگری است. تفویض اختیار ممکن است بین حرفه ای باشد (مثل تفویض اختیار پزشک به پرستار) و یا در درون حرفه (مثل تفویض اختیار پرستار حرفه ای به پرستار تکنیکی)	(Registered Nurse) پرستار رجیستر	مشابه آنچه برای ورود به حوزه عمل به عنوان یک پرستار عمومی لازم است: دیپلم یا کارشناس پرستاری با آموزش داخلی مبتنی بر شایستگی در وظایف پیشرفته.	اختیار (مجوز): مجوز انجام کار در یک زمان محدود و بستر خاص (مثلا بر اساس حوزه و بخش خاص، نوع بیمار). مجوز توسط موسسه استخدامی (که رویه هایی مطابق با سیاست ها و دستورالعمل های صادر شده توسط یک سازمان رسمی را بکار می گیرد) اعطا می شود. این ممکن است آژانس مسئول قانونگذاری حرفه های سلامتی باشد و یا در غیاب آن وزارت بهداشت باشد.
Role Expans on	یک پرستار عمومی که دانش ، شایستگی ها، و زمینه های عملکرد اضافی را از طریق آموزش رسمی برای نقش تخصص به دست آورد. نسبت به عملکرد در نقش پرستار عمومی، دامنه گسترده تری از پاسخگویی، مسئولیت پذیری، و استقلال، برای جنبه های گسترده تر مدیریت مراقبت های تخصصی در این سطح از عملکرد تخصصی دارد.	Registered Nurse Specialist پرستار عمومی تخصصی (با حوزه تخصصی مشخص شده) (مثل Registered Paediatric Nurse Specialist)	دیپلم یا کارشناسی پرستاری با دانشنامه در یک زمینه تخصصی	مدارک و صلاحیت متخصص حرفه ای از طریق مسئولین نظارتی مربوطه به رسمیت شناخته می شود. در برخی قوانین مسئولان نظارتی ممکن است مدرک تخصصی را بعنوان دوره ثبت شده مکمل برای پرستار عمومی ثبت کنند. و در برخی موارد ممکن است بعنوان مدرک جداگانه ای برای تخصص های پرستاری ثبت کنند. شرایط لازم برای صلاحیت رجیستری و ثبت اولیه شامل گواهی تکمیل یک برنامه آموزشی تخصصی معتبر در یک موسسه معتبر می باشد. شرایط لازم برای تمدید صلاحیت رجیستری و یا ثبت نام شامل حداقل گواهی عملکرد اخیر در حیطه تخصصی و توسعه حرفه ای مداوم (CPD) است. فراوانی تمدید، تعداد ساعت کار مورد نیاز و نوع و میزان توسعه حرفه ای مداوم بر اساس کشور متفاوت است.
Advanced	یک پرستار عمومی رجیستر که از طریق آموزش رسمی به پایه دانش پیشرفته، صلاحیتهای بالینی پیچیده و مهارت های	Registered Advanced	درجه کارشناسی ارشد بالینی در حیطه تخصصی	ثبت و مجوز: صلاحیت حرفه ای ثبت شده و مجوز عملکرد در نقش پیشرفته که توسط سازمان مربوطه مقررات پرستاری صادر شده است، مورد نیاز است.

۲. راهنمای منطقه ای(EMRO) توسعه عملکرد تخصصی پرستاری در مدیترانه شرقی ...

سطح تخصصی سازی	توصیف سطح	عنوان	سطح آموزش	مقررات
Role Extension	یک پرستار عمومی که مجاز است وظایف تعریف شده ای را برای یک دوره مشخص زمانی انجام دهد. این کار خارج از حوزه عملکرد خود است، اما در حوزه حرفه ای مراقبتی دیگری است. تفویض اختیار ممکن است بین حرفه ای باشد (مثل تفویض اختیار پزشک به پرستار) و یا در درون حرفه (مثل تفویض اختیار پرستار حرفه ای به پرستار تکنیکی)	(Registered Nurse) پرستار رجیستر	مشابه آنچه برای ورود به حوزه عمل به عنوان یک پرستار عمومی لازم است: دیپلم یا کارشناس پرستاری با آموزش داخلی مبتنی بر شایستگی در وظایف پیشرفته.	اختیار (مجوز): مجوز انجام کار در یک زمان محدود و بستر خاص (مثلا بر اساس حوزه و بخش خاص، نوع بیمار). مجوز توسط موسسه استخدامی (که رویه هایی مطابق با سیاست ها و دستورالعمل های صادر شده توسط یک سازمان رسمی را بکار می گیرد) اعطا می شود. این ممکن است آژانس مسئول قانونگذاری حرفه های سلامتی باشد و یا در غیاب آن وزارت بهداشت باشد.
Role Expansio	یک پرستار عمومی که دانش ، شایستگی ها، و زمینه های عملکرد اضافی را از طریق آموزش رسمی برای نقش تخصص به دست آورد. نسبت به عملکرد در نقش پرستار عمومی، دامنه گسترده تری از پاسخگویی، مسئولیت پذیری، و استقلال، برای جنبه های گسترده تر مدیریت مراقبت های تخصصی در این سطح از عملکرد تخصصی دارد.	Registered Nurse Specialistپرستار عمومی تخصصی (با حوزه تخصصی مشخص شده) Registered (مثل Paediatric Nurse Specialist)	دیپلم یا کارشناسی پرستاری با دانشنامه در یک زمینه تخصصی	مدارک و صلاحیت متخصص حرفه ای از طریق مسئولین نظارتی مربوطه به رسمیت شناخته می شود. در برخی قوانین مسئولان نظارتی ممکن است مدرک تخصصی را بعنوان دوره ثبت شده مکمل برای پرستار عمومی ثبت کنند. و در برخی موارد ممکن است بعنوان مدرک جداگانه ای برای تخصص های پرستاری ثبت کنند. شرایط لازم برای صلاحیت رجیستری و ثبت اولیه شامل گواهی تکمیل یک برنامه آموزشی تخصصی معتبر در یک موسسه معتبر می باشد. شرایط لازم برای تمدید صلاحیت رجیستری و یا ثبت نام شامل حداقل گواهی عملکرد اخیر در حیطه تخصصی و توسعه حرفه ای مداوم (CPD) است. فراوانی تمدید، تعداد ساعت کار مورد نیاز و نوع و میزان توسعه حرفه ای مداوم بر اساس کشور متفاوت است.
Advanced Role development	یک پرستار عمومی رجیستر که از طریق آموزش رسمی به پایه دانش پیشرفته، صلاحیتهای بالینی پیچیده و مهارت های تصمیم گیری، برای عملکرد تخصصی و توسعه یافته دست یافته است. عملکرد فرد حول نقش تخصصی شکل می گیرد. در این سطح توانایی تحقیقات جامع، آموزش، مدیریت بالینی و همچنین مهارت های برنامه ریزی سیاسی و خدمات متصور می شود.	Registered Advanced Practice Nurse پرستار عملکرد پیشرفته (با حوزه تخصصی مشخص) مثل پرستار پیشرفته قلب	درجه کارشناسی ارشد بالینی در حیطه تخصصی	ثبت و مجوز: صلاحیت حرفه ای ثبت شده و مجوز عملکرد در نقش پیشرفته که توسط سازمان مربوطه مقررات پرستاری صادر شده است، مورد نیاز است. شرایط لازم برای ثبت آغازین صلاحیت و مجوز اولیه مربوطه شامل گواهی گذراندن برنامه تخصصی تائید شده در یک موسسه معتبر است. ممکن است آزمون برای کسب گواهی لازم باشد. شرایط تمدید مجوز شامل حداقل گواهی عملکرد اخیر در حیطه تخصصی و توسعه حرفه ای مداوم (CPD) است. فراوانی تمدید، تعداد ساعت کار مورد نیاز و نوع و میزان توسعه حرفه ای مداوم بر اساس کشور متفاوت است.

۳. چارچوب صلاحیت های ICNبرای پرستار متخصص

تعریف پرستار متخصص

طبق تعریف ICNپرستار متخصص ، پرستاری است با تحصیلات تکمیلی و مهارت های پیشرفته که در شاخه ای خاص از حوزه پرستاری دارای اختیارات و عملکرد تخصصی است.

ICNمعتقد است برای ایجاد و تداوم توسعه تخصص های پرستاری بایستی شرایط خاصی وجود داشته باشد. این شرایط شامل موارد ذیل است:

* تصویب و اتخاذ یک رویکرد سیستماتیک برای تعیین تخصص های پرستاری
* تعیین دامنه عمل؛ حداقل استانداردهای آموزشی و عملکردی؛ و حفظ و تداوم صلاحیت ها
* ایجاد یک ساز و کار قانونی و نظارتی
* ادغام تخصص های پرستاری در برنامه ریزی منابع انسانی سلامت

۳. چارچوب صلاحیت های ICNابرای پرستار متخصص ...

- **شایستگی ها و استانداردهای توسعه عملکرد تخصصی پرستاران که توسط شورای بین المللی پرستاران (ICN 2009)ایجاد شده است، بر اساس مفروضات خاصی استوار است. طبق این چارچوب صلاحیت‌های پرستار متخصص در سه دسته:**

الف)صلاحیت‌های حرفه‌ای، اخلاقی و قانونی ؛

ب)صلاحیت‌های ارائه و مدیریت مراقبت

ج)صلاحیت‌های توسعه حرفه ای، شخصی و ارتقا کیفیت

(چارچوب صلاحیت های ICN در تصویر اسلاید بعد ارائه خواهد شد.)

۳. چارچوب صلاحیت های ICNابرای پرستار متخصص ...

Figure : Revised ICN Competencies Framework

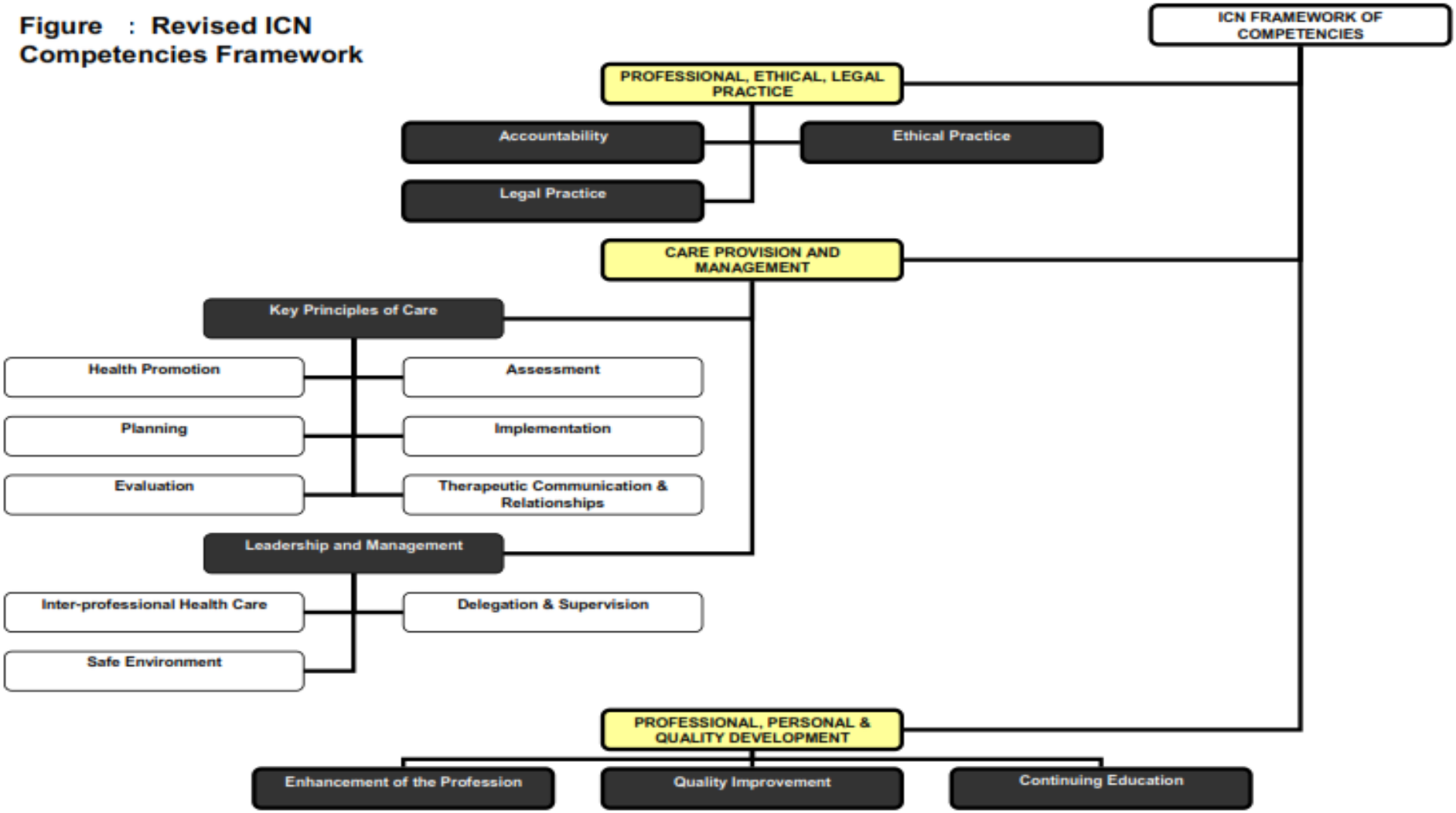

۳. چارچوب صلاحیت های ICNابرای پرستار متخصص ...

الف)صلاحیت‌های حرفه‌ای، اخلاقی و قانونی

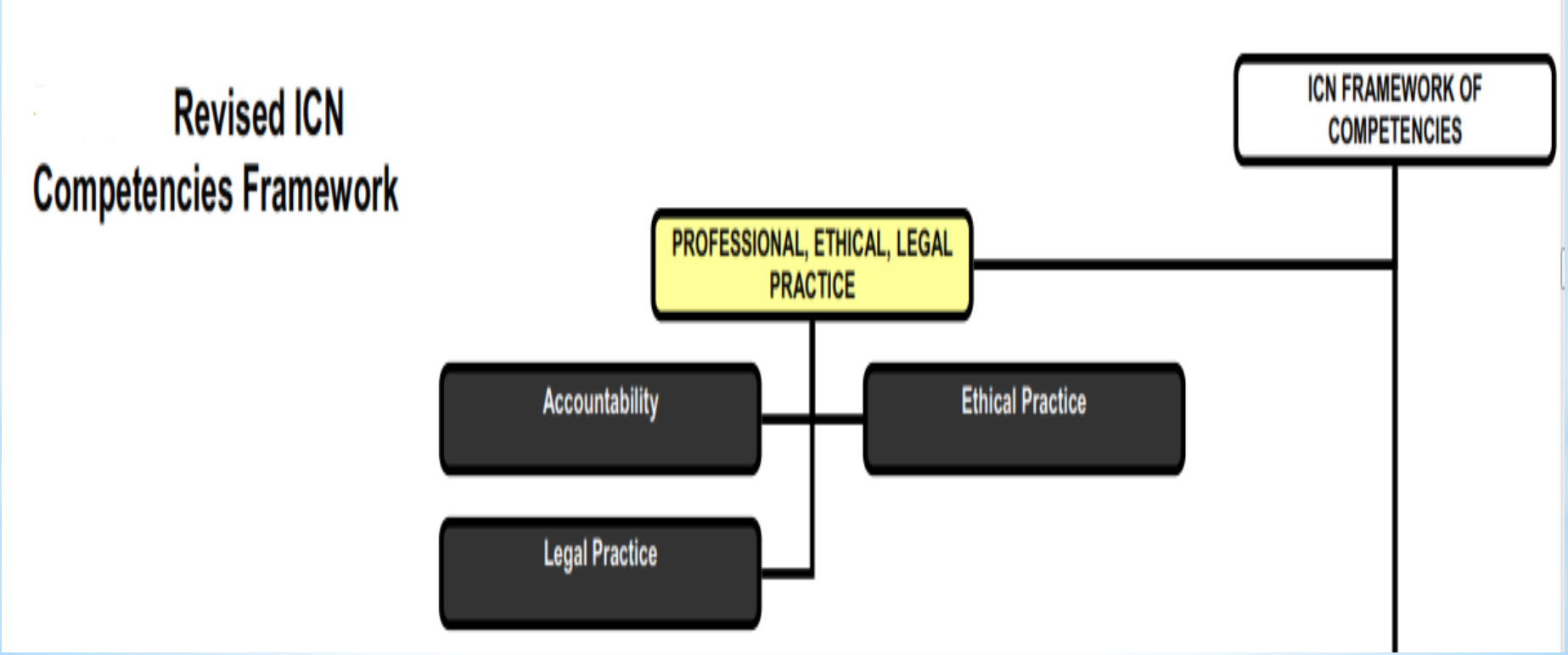

۳. چارچوب صلاحیت های ICNابرای پرستار متخصص ...

ب)صلاحیت‌های ارائه و مدیریت مراقبت

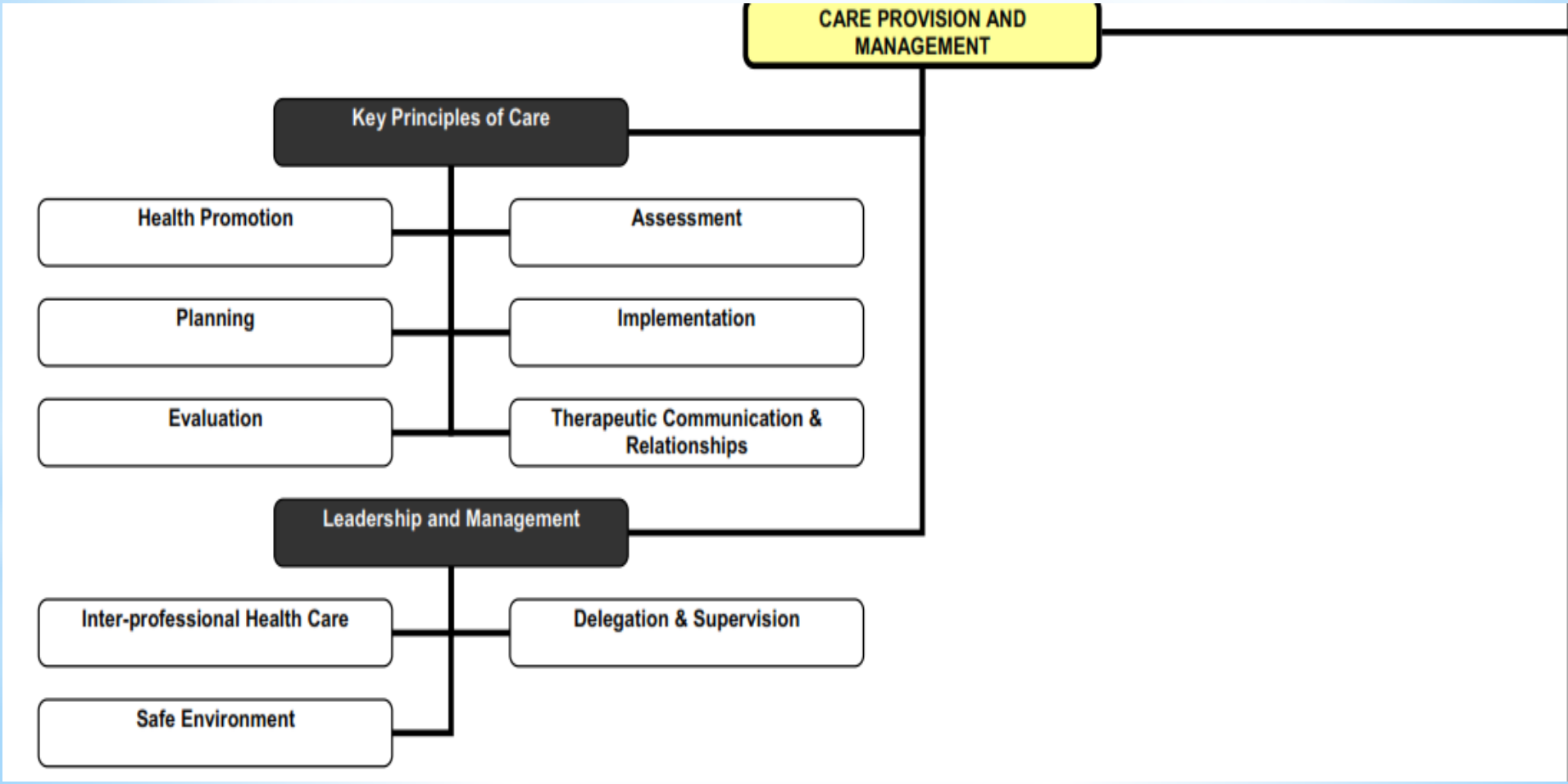

۳. چارچوب صلاحیت های ICNبرای پرستار متخصص ...

ج)صلاحیت‌های توسعه حرفه ای، شخصی و ارتقا کیفیت

"نقشه راه توسعه نقش‌های تخصصی پرستاران در نظام مراقبت سلامت ایران"

نتایج مطالعات پروژه ملی "تدوین نقشه راه توسعه نقش های تخصصی پرستاران در نظام مراقبت سلامت ایران"

تهیه و تدوین:
دکتر علیرضا ایرج پور
دکتر پروانه خراسانی
دکتر عاطفه افشاری

دبیرخانه کارگروه توسعه علوم پرستاری

شهریور ماه 1397

۱. مقدمه

- پرستاران در اکثر نقاط جهان با دستیابی به سطوح بالاتر آموزش تخصصی و تحصیلات تکمیلی، مسئولیت حرفه ای بیشتری برای پاسخگویی به نیاز جامعه، تضمین کیفیت خدمات پرستاری و استانداردهای مراقبتی بر عهده گرفته اند.

- با تغییر روند بیماری ها ، افزایش بار بیماری های مزمن، گسترش فن آوری نوین تشخیصی، مراقبتی و درمانی و گسترش نقش پرستاران در ارائه خدمات تخصصی «روند توسعه نقش پرستاران» در قالب «ایجاد رده های تخصصی پرستاری» ، از اواسط دهه ۱۹۶۰ در برخی کشورها آغاز شده است.
- علیرغم پیشرفت های زیادی که عموما در این حوزه در کشورهای توسعه یافته صورت گرفته است، جایگاه رسمی و فرآیند تخصصی شدن پرستاری در ایران بطور جدی مورد توجه قرار نگرفته است.

- تفاوت بسترهای فرهنگی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و بهداشتی ایران با کشورهای پیشرو در این زمینه، لزوم شناسایی ابعاد مختلف توسعه نقش تخصصی پرستاران را اجتناب ناپذیر می کند.

۱. مقدمه ...

- واسپاری ماموریت تدوین دستورالعمل تخصصی شدن پرستاری، به عنوان پروژه تحت نظارت و حمایت سازمان بهداشت جهانی در قالب طرح JPRMاز سوی معاونت محترم پرستاری وزارت بهداشت به کارگروه توسعه علوم پرستاری
- برگزاری اولین نشست کارگروهِ تدوین این دستورالعمل، در روز دوشنبه سوم آبان ماه ۱۳۹۵، در محل وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی.

۲. مراحل تدوین نقشه راه توسعه نقش‌های تخصصی پرستاران در نظام مراقبت سلامت ایران

پروژه تدوین نقشه راه توسعه نقش های تخصصی پرستاران در نظام مراقبت سلامت ایران

ماموریت ویژه کارگروه توسعه علوم پرستاری

از سال ۱۳۹۵

با همکاری معاونت محترم پرستاری

تحت نظر WHO

گام های تدوین نقشه راه توسعه نقش های تخصصی پرستاران در نظام سلامت ایران

گام های تدوین نقشه راه توسعه نقش های تخصصی پرستاران در ایران

۲. مراحل تدوین نقشه راه...

برگزاری جلسه کار گروه تخصصی سازی پرستاری با حضور نماینده WHOدر دفتر معاونت پرستاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کشور

جلسه کار گروه تخصصی سازی پرستاری با حضور نماینده WHO مورخ ۱۳۹۶/۸/۱۰ در دفتر معاونت پرستاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کشور برگزار شد.

ادامه مطلب

اخبار دبیرخانه

برگزاری هم زمان «دو نشست هم اندیشی تخصصی شدن پرستاری» با حضور صاحبنظران عرصه پرستاری در اصفهان و تهران-۱۷ آبان ۱۳۹۶

با هماهنگی کارگروه توسعه علوم پرستاری و معاونت پرستاری، در راستای ماموریت"طراحی وتدوین نقشه راه توسعه نقش های‌تخصصی پرستاری در ایران" از ساعت ۱۰ تا ۱۲ امروز (چهارشنبه - ۱۷ آبان ۱۳۹۶)، هم زمان دو نشست هم اندیشی با دعوت از صاحبنظران و نمایندگان پرستاری حوزه های مختلف بهداشتی- درمانی و آموزشی در دانشکده پرستاری و مامایی اصفهان و معاونت پرستاری وزارت بهداشت در تهران برگزار شد.

در این دو نشست، پس از ارایه گزارش مختصر تیم اجرایی پروژه از مراحل

۲. مراحل تدوین نقشه راه...

برگزاری چهارمین پانل تخصصی "ترسیم تدوین نقشه تخصصی شدن پرستاری در نظام سلامت ایران" در سطح سیاستگذاران و مدیران ارشد وزارت بهداشت-۱۳۹۶/۸/۲۹

چهارمین پانل تخصصی "ترسیم تدوین نقشه تخصصی شدن پرستاری در نظام سلامت ایران" در سطح سیاستگذاران و مدیران ارشد وزارت بهداشت، در تاریخ ۲۹ آبان ۱۳۹۶ ، با حضور معاون پرستاری،مدیران کل معاونت پرستاری، صاحبنظران در حوزه پرستاری و سایر حوزه های مرتبط در وزارت بهداشت برگزار شد. در این نشست با مرور مفاهیم مورد نیاز برای توسعه نقش های تخصصی پرتاری ایران، عنواین تخصص های مورد نیازف صلاحیت های محوری پرستار متخصص، حوزه های عملکرد آموزشی، مراقبتی، مدیریتی، مشاوره ای و پژوهشی و جزییات مربوط به الزامات آموزشی، حرفه ای - قانونی و اخلاقی با توجه به موانع و تسهیلگرهای موجود ، مورد بحث و و تبادل نظر قرار گرفت.

ادامه مطلب

گزارش پیشنویس نقشه راه توسعه نقش های تخصصی پرستاران در معاونت پرستاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

روز یکشنبه مورخ ۱۳۹۷/۲/۲ **پیش نویس‌اولیه" نقشه راه توسعه نقشهای تخصصی پرستاران در نظام مراقبت سلامت ایران"** توسط سرپرست کارگروه توسعه علوم پرستاری (جناب آقای دکتر ابرج پور)، در کارگروه تخصصی سازی پرستاری و در حضورمعاون محترم پرستاری ،مدیران کل و صاحب نظران حرفه ارائه ش.د.

ادامه مطلب

۳. اهم نتایج پروژه ...

۲.۳ مضامین مستخرج از مطالعات مرور نظام مند، تطبیقی و کیفی

مضامین		
عناوین رده های تخصصی پرستاری		
انواع تخصص های پرستاری و اولویت بندی آن ها		
حوزه عملکرد	جایگاه (محیط، زمینه) ارائه خدمت work setting	
	حوزه ارائه خدمات	خدمات مراقبتی
		آموزشی
		پژوهشی
		مدیریتی
		مشاوره ای
اختیارات مورد انتظار	سطح اختیارات	وابسته
		نیمه مستقل
		مستقل
	نوع اختیارات	اختیارات در مدیریت مراقبت
		اختیارات درمانی
		اختیارات ارزیابی و تشخیص

۳. اهم نتایج پروژه ...

۲.۳ مضامین مستخرج از مطالعات مرور نظام مند، تطبیقی و کیفی ...

مضامین		
پیش نیازهای توسعه نقش های تخصصی پرستاران	الزامات آموزشی	کارشناسی ارشد،دوره ها و گواهینامه های حرفه ای، محتوای آموزشی، نحوه برگزاری و شرایط اعطای گواهینامه و ...
	الزامات حرفه ای	نوع استخدام و اشتغال، شرح وظایف، شرایط ارتقا، استمرار فعالیت های حرفه ای و ...
	الزامات قانونی، اداری، مالی، بیمه ای	
صلاحیت های پرستار در نقش تخصصی	صلاحیت های عملکرد حرفه ای، اخلاقی، قانونی	
	صلاحیت های مدیریت و ارائه مراقبت	
	صلاحیت های مربوط به بهبود کیفیت، توسعه حرفه ای و فردی	
موانع توسعه نقش های تخصصی پرستاران	موانع مرتبط با زیرساخت های اداری و انسانی	
	موانع مرتبط با فرهنگ و ساختار سازمانی	
	موانع مرتبط با نظام آموزشی	
	موانع مرتبط با توسعه فردی	
تسهیل گرها	فرصت های موجود در نظام سلامت	
	راه کارهای تسهیل کننده	

۳. اهم نتایج پروژه ...

۲.۳ مضامین مستخرج از مطالعات مرور نظام مند، تطبیقی و کیفی ...

عناوین سطوح تخصصی مورد توافق در نقشه راه

- در سطح Role extended:

عبارت پرستار+ عنوان وظیفه محول شده: شامل پرستار با مدرک صرفا کارشناسی است که با مجوز موسسه استخدامی با گذراندن دوره آموزشی مورد تائید موسسه استخدامی، وظیفه تعیین شده ای را تحت مسئولیت فرد مسئول دیگری در یک بازه زمانی مشخص و در یک بستر خاص (مثلا یک بخش خاص در بیمارستان یا سایر مرکز ارائه خدمات سلامت، یا بر اساس نوع بیماری) ایفا میکند (مانند پرستار کلینیک دیابت، پرستار تریاژ، پرستار گچ گیری، پرستار آندوسکوپی). لازم است جزئیات مربوط به صلاحیت های آموزشی و حرفه ای در این سطح تخصصی از جمله میزان ساعت آموزشی، حداقل سابقه کار، مرجع تائید کننده ایفای نقش تخصصی، امتیازات، مسئولیت ها و اختیارات و ... در بخش اقدامات نقشه راه تعیین گردد.

۳. اهم نتایج پروژه ...

۲.۳ مضامین مستخرج از مطالعات مرور نظام مند، تطبیقی و کیفی ...

عناوین سطوح تخصصی مورد توافق در نقشه راه ...

- در سطح Role expanded:

عبارت پرستار+ دوره آموزشی تخصصی رسمی گذرانده شده : شامل پرستار با مدرک حداقل کارشناسی است که از طریق تکمیل دوره های آموزشی تخصصی معتبر در یک موسسه معتبر (که مورد تائید مسئولین نظارتی مربوطه واقع شده است) صلاحیت ها، دانش و مهارت اضافه تری در یک زمینه تخصصی کسب نموده است.

پرستار در این سطح نسبت به پرستار در سطح Role extended در زمینه مدیریت مراقبت های تخصصی از دامنه گسترده تری از پاسخگویی، مسئولیت پذیری، و استقلال برخوردار است (مانند پرستاری که گواهی دوره های تخصصی مراقبت از زخم را از یک موسسه معتبر کسب نموده است). لازم است جزئیات مربوط به صلاحیت های آموزشی و حرفه ای در این سطح تخصصی از جمله تعیین موسسات معتبر برگزار کننده و اعطا کننده مجوز دوره تخصصی، میزان ساعت آموزشی، حداقل سابقه کار، مرجع تائید کننده ایفای نقش تخصصی، شرایط تمدید صلاحیت، امتیازات، مسئولیت ها و اختیارات و ... در بخش اقدامات نقشه راه تعیین گردد.

۳. اهم نتایج پروژه ...

۲.۳ مضامین مستخرج از مطالعات مرور نظام مند، تطبیقی و کیفی ...

عناوین سطوح تخصصی مورد توافق در نقشه راه

در سطح Advanced role،

عبارت پرستار متخصص + عنوان تخصص که شامل پرستار با مدرک حداقل کارشناسی ارشد پرستاری و یا بالاتر است که از طریق آموزش رسمی در مقطع کارشناسی ارشد و بالاتر به پایه دانش پیشرفته، صلاحیتهای بالینی پیچیده و مهارت های تصمیم گیری برای عملکرد در یک نقش تخصصی دست یافته است. برای پرستاران در این سطح توانایی تحقیقات جامع، آموزش، مدیریت بالینی و همچنین مهارت های برنامه ریزی سیاسی و خدمات متصور است. (مانند پرستار متخصص سلامت جامعه، پرستار متخصص مراقبتهای ویژه CCU). جزئیات مربوط به صلاحیت های آموزشی و حرفه ای در این سطح تخصصی از جمله لزوم و میزان ساعت آموزشی اضافی، حداقل سابقه کار، مرجع تائید کننده ایفای نقش تخصصی، شرایط تمدید صلاحیت، فراوانی تمدید، امتیازات، مسئولیت ها و اختیارات و ... در بخش اقدامات نقشه راه تعیین گردد.

۳. اهم نتایج پروژه ...

۲.۳ مضامین مستخرج از مطالعات مرور نظام مند، تطبیقی و کیفی ...

نتایج نظر سنجی اولویت بندی تخصص های پرستاری مورد نیاز در نظام مراقبت سلامت ایران

نوع اولویت	عنوان تخصص
نیاز فوری	پرستار متخصص مراقبت در منزل، پرستار متخصص مراقبت ویژه نوزادان، پرستار متخصص مراقبت ویژه CCU، پرستار متخصص مراقبت ویژه ICU، پرستار متخصص ایمنی و کنترل عفونت بیمارستانی، پرستار متخصص سلامت جامعه، پرستار متخصص اورژانس
نیاز کوتاه مدت (تا ۲ سال آینده)	پرستار متخصص آموزش و ارتقای سلامت، پرستار متخصص مدیریت مراقبت های سرطان، پرستار متخصص زخم، پرستار متخصص دیابت، پرستار متخصص بحران و بلایا، پرستار متخصص مدیریت و رهبری، پرستار متخصص دیالیز و همودیالیز، پرستار متخصص سالمندی، پرستار متخصص مراقبت تسکینی، روانپرستار متخصص سالمندی، پرستار متخصص سوختگی
نیاز میان مدت (تا ۵ سال آینده)	پرستار متخصص بهداشت مدارس و آموزشگاه ها، پرستار متخصص مدیریت مراقبتهای تنفسی، پرستار متخصص توانبخشی، پرستار متخصص پژوهش (مشاوره در تحقیق و عملکرد مبتنی بر شواهد، پرستار متخصص کودکان و نوجوانان، پرستار متخصص ترک اعتیاد، روانپرستار متخصص بیماریهای مزمن، پرستار قانونی، پرستار متخصص چشم، پرستار متخصص دارو
نیاز بلند مدت (۱۰ سال آینده)	پرستار متخصص مشاوره بیماری و سلامت، پرستار متخصص تجهیزات پزشکی، پرستار متخصص نظامی
عدم نیاز به پرستار متخصص یا ایجاد تخصص جداگانه در	پرستار متخصص احیا و کمک‌های اولیه، پرستار متخصص ترياژ، پرستار متخصص مشاوره ارگونومی و بهداشت حرفه ای، پرستار متخصص سلامت خانواده، پرستار مفسر نوار قلب، پرستار متخصص گرافت و پیوند، پرستار متخصص IT ارتباطات و رسانه

"نقشه راه توسعه نقش‌های تخصصی پرستاران در نظام مراقبت سلامت ایران"

چارچوب استراتژیک و عملیاتی " نقشه راه توسعه نقش های تخصصی پرستاران در نظام مراقبت سلامت ایران"

تهیه و تدوین:
دکتر علیرضا ایرج پور
دکتر پروانه خراسانی
دکتر عاطفه افشاری

دبیرخانه کارگروه توسعه علوم پرستاری

شهریور ماه 1397

۲.نقشه راه توسعه نقش‌های تخصصی پرستاران در نظام مراقبت سلامت ایران

بطور کلی بر اساس نتایج مطالعات صورت گرفته در نقشه راه جهت سیاستگذاری، برنامه ریزی و اجرای توسعه نقش های تخصصی پرستاران در ایران، حرکت پویا در سه سطح استراتژیک که هریک در ۴ محور اقدام می کنند، پیشنهاد می شود.

❑ ۳ سطح استراتژیک نقشه راه شامل:

سطح ۱- شکل توسعه یافته ی شورای صدور پروانه صلاحیت حرفه ای (بعنوان شورای سیاستگذاری توسعه نقش های تخصصی پرستاران)
سطح ۲- شورای هماهنگی برنامه ریزی پرستاری در مناطق آمایشی
سطح ۳- شورای هماهنگی پرستاری استان (بعنوان شورای اجرایی توسعه نقش های تخصصی پرستاران)

❑ ۴ محور عملیاتی توسعه نقش های تخصصی پرستاران در هر یک از سه سطح استراتژیک شامل:

۱. نیاز سنجی، اولویت بندی و تعیین سطح توسعه نقش های تخصصی مورد نیاز
۲. توسعه حمایت های سیاسی/ قانونی درون بخشی و بین بخشی حوزه سلامت
۳. برنامه های تخصصی و الزامات آموزشی توسعه نقش های تخصصی پرستاران
۴. الزامات حرفه ای توسعه نقش های تخصصی پرستاران

۱.۲ چارچوب استراتژیک

فلوچارت چارچوب استراتژیک توسعه نقش های تخصصی پرستاران در نظام مراقبت سلامت ایران

۱.۲ چارچوب استراتژیک ...

۱.۱.۲ شکل توسعه یافته ی شورای صدور پروانه صلاحیت حرفه ای (بعنوان شورای سیاستگذاری توسعه نقش های تخصصی پرستاران):

- ✓ این شورا در سطح وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی فعالیت می کند. اعضای شورا هم اکنون شامل وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کشور (رئیس شورا)، معاون پرستاری وزارت متبوع (دبیر شورا)، معاون درمان وزارت یا نماینده تام الاختیار، معاون آموزشی وزارت یا نماینده تام الاختیار، رئیس هیات ممتحنه و ارزشیابی پرستاری وزارت، یک نفر نماینده مجلس شورای اسلامی از کمیسیون بهداشت و درمان، رئیس مرکز صدور پروانه های وزارت، نماینده تام الاختیار سازمان نظام پرستاری، نماینده تام الاختیار سازمان نظام پزشکی، یک نفر از خبرگان پرستاری به معرفی معاونت پرستاری، رئیس مرکز صدور پروانه صلاحیت حرفه ای می باشد. در این شورا ۲ کمیسیون آموزشی و نظارت حرفه ای وجود دارد با این وجود بر اساس اجماع صورت گرفته لازم است ذیل این شورا یک «کمیسیون توسعه نقش های تخصصی پرستاری » نیز افزوده شوده تا نسبت به برگزاری جلسات و تهیه و تدوین پیشنویس آیین نامه های توسعه نقشهای تخصصی پرستاری اقدام و آن را جهت تصویب و ابلاغ تقدیم شورای ملی سیاستگذاری نماید.

۱.۲ چارچوب استراتژیک ...

۱.۱.۲ شکل توسعه یافته ی شورای صدور پروانه صلاحیت حرفه ای (بعنوان شورای سیاستگذاری توسعه نقش های تخصصی پرستاران) ...

- ✓ جهت پیشبرد اهداف توسعه نقش تخصصی پرستاران لازم است در کنار اعضای پیشگفت، به اعضای کمیسیون توسعه نقش های تخصصی پرستاران ، معاون توسعه مدیریت و منابع یا نماینده تام الاختیار، معاون بهداشت وزارت یا نماینده تام الاختیار، و حسب مورد معاون اجتماعی وزارت یا نماینده تام الاختیار ، معاون برنامه ریزی راهبردی و هماهنگی یا نماینده تام الاختیار نیز در این کمیسیون عضویت داشته باشند. همچنین در صورت سیاستگذاری های بین بخشی و بین حرفه ای، نمایندگانی از سایر وزارت خانه ها، سازمانها و ذینفعان مرتبط از جمله وزارت رفاه و امور اجتماعی ، سازمان تامین اجتماعی و بیمه ها مرتبط و اعضای مدعو برحسب نیاز مانند انجمن های علمی و ... به صورت مدعو در جلسات مرتبط در کمیسیون تخصصی دعوت خواهد شد. بدیهی است مصوبات این شورا به ساختار زیرمجموعه ی هر یک از معاونتهای وزارت متبوع ابلاغ و لازم الاجرا خواهد بود.

۱.۲ چارچوب استراتژیک ...

۲.۱.۲ شورای هماهنگی برنامه ریزی پرستاری در مناطق آمایشی

- ✓ این سطح عهده دار برنامه ریزی و حمایت از اجرای سیاست های سطح یک شامل اجرای نیازسنجی، برنامه ریزی، نظارت بر عملکرد دانشگاه های منطقه و حمایت بکارگیری و توسعه نقش تخصصی پرستاران در منطقه آمایشی به عهده این شورا است. لازم است این شورا بعنوان شورای راهبردی برنامه ریزی و حمایت از اجرای نقشه راه مصوب شورای صدور پروانه صلاحیت حرفه ای در سطح هر یک از مناطق آمایشی کشور تشکیل می شود. این شورا متشکل از روسای دانشگاه ها یا نماینده تام الاختیار ایشان از هر دانشگاه، حسب مورد معاونین یا نماینده تام الاختیار ایشان از آن دانشگاه، روسای دانشکده های پرستاری مامایی دانشگاههای منطقه آمایشی، روسای ادارات پرستاری دانشگاههای علوم پزشکی منطقه آمایشی و روسای هیات مدیره نظام پرستاری استانهای منطقه و نمایندگان انجمن های علمی و حرفه ای در مناطق آمایشی است.

۱.۲ چارچوب استراتژیک ...

۳.۱.۲ شورای هماهنگی پرستاری استان (بعنوان شورای اجرایی توسعه نقش های تخصصی پرستاران):

- ✓ این شورا عهده دار اجرایی نمودن نقشه راه توسعه نقشهای تخصصی پرستاران در استان بویژه پایش عملکرد خواهد بود. این شورا در حال حاضر در سطح دانشگاه ها وجود دارد و اعضای آن شامل روسای دانشکده های پرستاری مامایی، روسای ادارات پرستاری دانشگاه ، روسای هیات مدیره های سازمان نظام پرستاری مربوطه ، مسئول نیاز سنجی و برنامه ریزی آموزشی و اجرایی نقشه راه توسعه نقش های تخصصی پرستاری و پیشنهاد می شود بر اساس ماموریت پیشنهادی این شورا(هماهنگی اجرایی امور استان)، سایر معاونین آموزشی، بهداشت، درمان و توسعه مدیریت و منابع و همچنین نمایندگان انجنهای علمی و حرفه ای پرستاری کلیه دانشگاه های استان یا نماینده تام الاختیار ایشان نیز به ترکیب موجود اضافه شوند . ریس دانشکده پرستاری هر دانشگاه لازم است پیشنهادات این شورا در خصوص توسعه نقش های تخصصی پرستاری، در شورای دانشگاه متبوع خود مطرح و مجوزهای لازم را اخذ نماید. ریس این شورا ریس دانشگاه کلان منطقه و دبیر این شورا ریس دانشکده پرستاری دبیرخانه کلان منطقه می باشد.

۲.۲ چارچوب عملیاتی

۴ محور عملیاتی توسعه نقش های تخصصی پرستاران در هر یک از سه سطح استراتژیک مذکور شامل:

۱. نیاز سنجی، اولویت بندی و تعیین سطح توسعه نقش های تخصصی مورد نیاز
۲. توسعه حمایت های سیاسی/ قانونی درون بخشی و بین بخشی حوزه سلامت
۳. برنامه های تخصصی و الزامات آموزشی توسعه نقش های تخصصی پرستاران
۴. الزامات حرفه ای توسعه نقش های تخصصی پرستاران

۲.۲ چارچوب عملیاتی ...

محور ۱	نیاز سنجی، اولویت بندی و تعیین سطح توسعه نقش های تخصصی مورد نیاز		
سطوح استراتژیک	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
اقدامات	۱. تدوین و ابلاغ خط مشی توسعه نقش های تخصصی پرستاری مشتمل بر : - نیازسنجی و اولویت بندی تخصص های مورد نیاز در کشور/ و همچنین به تفکیک مناطق مختلف آمایشی کشور - تعیین سطوح توسعه نقش های تخصصی بتفکیک اولویت های مناطق کشور - برآورد منابع (مالی-فنی تخصصی- تشکیلات انسانی) مورد نیاز برای توسعه نقش های تخصصی پرستاران - تصویب اعتبارات مورد نیاز - استخراج و تصویب نیروهای انسانی متخصص مورد نیاز - تعیین نظام نظارت و ارزشیابی مناطق آمایشی(شامل درونداد تجهیزات و ساختار تشکیلاتی -فرایند-	۱. تحلیل وضعیت منطقه از طریق: - تحلیل وضعیت و مشکلات سلامت منطقه - تعیین نقاط قوت و ضعف- تهدیدها و فرصت ها ی سازمانی مرتبط با پرستاری در معاونتهای بهداشت و درمان منطقه - عوامل انسانی و تشکیلاتی مورد نیاز برای ایجاد ظرفیت های ساختاری منطقه ای و برنامه ریزی کوتاه مدت-میان مدت و بلند مدت - و ... **۲. اولویت بندی و ابلاغ تخصص های پرستاری مورد نیاز فعلی و آتی منطقه بر تحلیل وضعیت منطقه**	۱. مشارکت در تحلیل وضعیت منطقه بر اساس: -تحلیل وضعیت و مشکلات سلامت منطقه -تعیین نقاط قوت و ضعف- تهدیدها و فرصت ها ی سازمانی مرتبط با پرستاری در معاونتهای بهداشت و درمان دانشگاه و مراکز بهداشتی درمانی مربوطه -عوامل انسانی و تشکیلاتی مورد نیاز برای ایجاد ظرفیت های ساختاری منطقه ای و برنامه ریزی کوتاه مدت-میان مدت و بلند مدت **۲. مشارکت در اولویت بندی و ابلاغ تخصص های پرستاری مورد نیاز دانشگاه و منطقه (کوتاه مدت-میان مدت و بلند مدت) بر اساس ظرفیت ها و توانمندی های استان و منطقه** **۳. مشارکت در برآورد اعتبار و تامین منابع مورد نیاز برای توسعه نقش های تخصصی**

محور ۲	توسعه حمایت های سیاسی/ قانونی درون بخشی و بین بخشی حوزه سلامت		
سطوح استراتژیک	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
اقدامات	۱. تشکیل و ابلاغ اعضای "کمیسیون توسعه نقش های تخصصی پرستاری" در شورای صدور پروانه صلاحیت حرفه ای (با ۳ کمیسیون و اعضای پیشنهادی) ، شورای منطقه ای و شورای استانی هماهنگی های پرستاری برای اجرای برنامه های عملیاتی نقشه راه در ۴ محور عملیاتی ۲. ابلاغ برنامه های عملیاتی نقشه راه به سطوح سه کانه ۳. تدوین آیین نامه اجرایی با تائید شورای عالی بیمه با تاکید بر موارد ذیل: -طراحی بسته خدمات تخصصی پرستاری در نظام سلامت و تصویب در مراجع ذیصلاح -تعیین جزئیات آیین نامه بیمه مسئولیت حرفه ای برای پرستاران در سطوح سه گانه نقش های تخصصی -تخصیص ردیف بودجه برای تربیت و جذب پرستاران - تدوین آیین نامه نظام پرداخت مبتنی بر عملکرد پرستاران متخصص -ادغام برنامه در بدنه برنامه ها و اسناد بالادستی همچون برنامه جامع سلامت کشور و نقشه جامع سلامت کشور و سیستم اعتبار بخشی -تعریف و تعیین نقش های تخصصی پرستاران در نظام سطح بندی خدمات و گردش کار موجود نظام سلامت کشور -بازنگری مفاد آئین نامه های اداری، استخدامی مرتبط با جذب و بکارگیری پرستاران در حوزه های تخصصی	۱. تشکیل کمیته های تخصصی/ راهبردی بین حرفه ای و بین سازمانی جهت برنامه ریزی و جلب حمایت ۲. توسعه شورای هماهنگی استانی در سطح منطقه ای	۱. تشکیل کمیته های تخصصی بین حرفه ای و بین سازمانی جهت جلب حمایت و اجرای برنامه های آموزشی ۲. پیشنهاد اصلاح چارت سازمانی دانشگاه، مراکز بهداشتی درمانی و توانبخشی وابسته به دانشگاه های علوم پزشکی برای بکارگیری پرستاران بر مبنای نقش های توسعه یافته ۳. اخذ مجوز تربیت و جذب پرستار متخصص بر اساس اولویت ها و ظرفیت و توانمندی های دانشگاه ۴. توسعه عملکرد شورای

۲. پیشنویس نقشه راه توسعه نقش‌های تخصصی پرستاران در نظام مراقبت سلامت ایران ...

۲.۲ چارچوب عملیاتی ...

محور ۳	برنامه های تخصصی و الزامات آموزشی توسعه نقش های تخصصی پرستاران		
سطوح استراتژیک	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
اقدامات	۱. تدوین و بازنگری برنامه های آموزشی (کوریکولوم ها، برنامه های آموزش مداوم و...) با همکاری کلان مناطق بر اساس موارد ذیل: -نیازهای اولویت دار ملی/منطقه ای -سطوح توسعه نقش تخصصی -صلاحیت های پرستار متخصص (صلاحیت های عملکرد حرفه ای، اخلاقی، قانونی؛ صلاحیت های مدیریت و ارائه مراقبت؛ صلاحیت های مربوط به بهبود کیفیت، توسعه حرفه ای و فردی) -جایگاه ارائه خدمت در تخصص مورد نظر (بیمارستان، کلینیک، خانواده، جامعه و ...) -حوزه خدمات در تخصص مورد نظر (مراقبتی، مدیریتی، آموزشی، پژوهشی، مشاوره) -سطح اختیار مورد انتظار در تخصص مورد نظر -تعیین دقیق نقش ها، وظایف، شایستگی ها، اهداف و محتواها و منابع آموزشی عمومی و اختصاصی	۱. ارائه پیشنهاد و مشارکت در تدوین و بازنگری برنامه های آموزشی (کوریکولوم ها، برنامه های آموزش مداوم و...) ۲. نظارت بر انطباق برنامه های آموزشی تخصصی پرستاری دانشگاه ها مبتنی بر نیازهای منطقه ۳. برنامه ریزی جهت تدوین، اجرا و ارزشیابی برنامه های آموزشی تخصص های پرستاری	۱. مشارکت در تدوین و بازنگری برنامه های آموزشی (کوریکولوم ها، برنامه های آموزش مداوم و...) ۲. ارائه پیشنهادات حوزه معاونت آموزشی دانشگاه ها در تدوین برنامه های آموزشی ۳. اجرای برنامه های آموزشی تخصصی پرستاری منطبق با نیازهای تخصصی پرستاری ۴. تدوین و پیشنهاد برنامه های آموزشی تخصص های پرستاری با توجیه ظرفیت ها

محور ۳	برنامه های تخصصی و الزامات آموزشی توسعه نقش های تخصصی پرستاران (... ادامه)		
سطوح استراتژیک	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
اقدامات	۲. تدوین خط مشی برنامه های آموزشی تخصصی پرستاری بر اساس: -مدارک تحصیلی و سوابق کار و اشتغال به پرستاری عمومی مورد نیاز هر سطح و گواهی های آموزشی برای هر تخصص و بر اساس سطح توسعه نقش تعیین شده -تعیین برنامه های آموزشی منتهی به مدرک و گواهینامه بر اساس سطح توسعه نقش -تعیین برنامه های آموزشی مورد نیاز (تعیین دقیق موارد آموزشی عمومی و اختصاصی) -تعیین طول مدت دوره های آموزشی -تعیین دوره های بازآموزی -تعیین موسسه های صاحب صلاحیت برگزاری دوره های آموزشی -تعیین و تائید صلاحیت بخش خصوصی برای برگزاری دوره های تخصصی کوتاه مدت با توجه به ظرفیت ها و توانمندی ها برای تربیت پرستاران ماهر مورد نیاز بخش های خصوصی و دولتی -اعطای گواهی و مدرک آموزشی (آزمون مهارت، آزمون جامع، کسب گواهی از مراجع تعیین شده ذیصلاح...) -تعیین شرایط تفویض اختیار به مناطق آمایشی برای تدوین، اجرا	۴. برنامه ریزی جهت تدوین درسنامه های آموزشی تخصصی هر رشته ۵. برنامه ریزی و نظارت بر برگزاری آزمون صلاحیت حرفه ای تخصصی پرستاری ۶. نظارت بر اجرای برنامه ها و الزامات آموزشی مصوب و ابلاغ شده	۵. تحلیل جامع تجهیزات و امکانات آموزشی دانشگاه ۶. مشارکت در تدوین درسنامه های آموزشی تخصصی هر رشته ۷. برگزاری آزمون صلاحیت حرفه ای پرستار متخصص ۸. برگزاری برنامه های توانمندسازی اعضای هیات علمی، کارگاه ها، دوره های آموزش تخصصی، دوره های آموزش مداوم، تالیف منابع و ... بر اساس تخصص ها ۹. صدور گواهی آموزش تخصصی مطابق با استانداردهای آموزشی

محور ۴	الزامات حرفه ای توسعه نقش های تخصصی پرستاران		
سطوح استراتژیک	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
اقدامات	۱. تدوین خط مشی حرفه ای نقش های تخصصی پرستاران بر اساس: - ۱- تعیین حداقل های استاندارد مدارک تحصیلی و گواهینامه های آموزشی مورد نیاز برای احراز صلاحیت و عملکردهای سطوح تخصصی پرستاران - ۲ تعیین ضوابط ومقررات مورد نیاز برای شروع و تداوم اشتغال به کار در سطوح تخصصی پرستاران شامل: - تعیین الزامات بیمه ای بر اساس نوع و سطوح تخصصی هر تخصص جهت ارائه در شورای عالی بیمه و تائید خدمات و بیمه آیین نامه اجرایی - تعیین و کنترل حداقل سوابق کار عمومی و تخصصی برای صدور پروانه صلاحیت حرفه ای - تعیین شرایط اخذ و تمدید پروانه صلاحیت حرفه ای برای نقش پرستار متخصص - تعیین شاخص های گزینش پرستاران برای شروع به تحصیل یا کسب پروانه کار تخصصی در سطوح مختلف تخصص - تعیین دقیق حوزه اختیارات پرستاران در هر تخصص بصورت اختیارات در مدیریت،آموزش، مشاوره و مراقبت	۱. تشکیل کمیته های تخصصی بین حرفه ای برای هر تخصص جهت برنامه ریزی ۲. مشارکت در تدوین خط مشی های شورای ملی ۳. نظارت بر حسن اجرای ضوابط و مقررات صدور پروانه صلاحیت حرفه ای در سطح ملی ۴. برقراری ارتباط بین مصوبات شورای سیاستگذاری و	۱. تشکیل کمیته های تخصصی بین حرفه ای و بین سازمانی جهت جلب حمایت و اجرای برنامه ۲. برنامه ریزی عملیاتی و اجرایی توسعه نقش های تخصصی در سطح استان ۳. مشارکت در نظارت منطقه ای با خود ارزیابی و تامین الزامات برنامه ها و استانداردهای حرفه ای ابلاغ شده به سطح دانشگاه ها ۴. تربیت و جذب پرستاران متخصص بر اساس خط مشی حرفه ای تدوین شده در شورای

۳. گام های اجرایی در کلیه سطوح استراتژیک

برای اجرای برنامه در هر یک از سطوح استراتژیک، متناسب با محورها و اقدامات پیش بینی شده، لازم است اقدامات ذیل اجرا شود.

۱. **تشکیل تیم مرکزی**(مجریان اصلی برنامه) و **تحلیل وضعیت موجود** (ارزیابی اولویتهای سلامت، ارزیابی نظام/سازمان ارائه دهنده خدمت، ارزیابی نیروهای تغییر، ارزیابی فرایندها) : در این گام در هر یک از سطوح سیاستگذاری، برنامه ریزی و اجرایی مجریان اصلی برنامه تیم مرکزی تشکیل خواهد شد و در هر یک از سطوح به تحلیل وضعیت جامع مسائل سلامت، ذینفعان، منابع، و ... می پردازند.

۲. **تدوین اهداف و استراتژی ها:** مبتنی بر تحلیل نتایج اهداف و استراتژی های رسیدن به اهداف تدوین می شود.

۳. **تشکیل کمیته های تخصصی/راهبردی:** جهت جلب حمایت و دستیابی به اهداف، متناسب با هر هدف و استراتژی کمیته های متشکل از متخصصان حوزه و ذینفعان کلیدی حمایت کننده تشکیل می گردد.

۴. **تدوین برنامه عملیاتی:** در این برنامه مسئول اجرای اقدامات بازه زمانی، هزینه ها و ... برای فعالیت های هر محور تعیین می گردد.

۵. اجرا

۶. ارزشیابی

۳. گام های اجرایی در کلیه سطوح استراتژیک ...

گام های اجرایی اقدامات در هر یک از سطوح استراتژیک

تشکر از همراهی شما